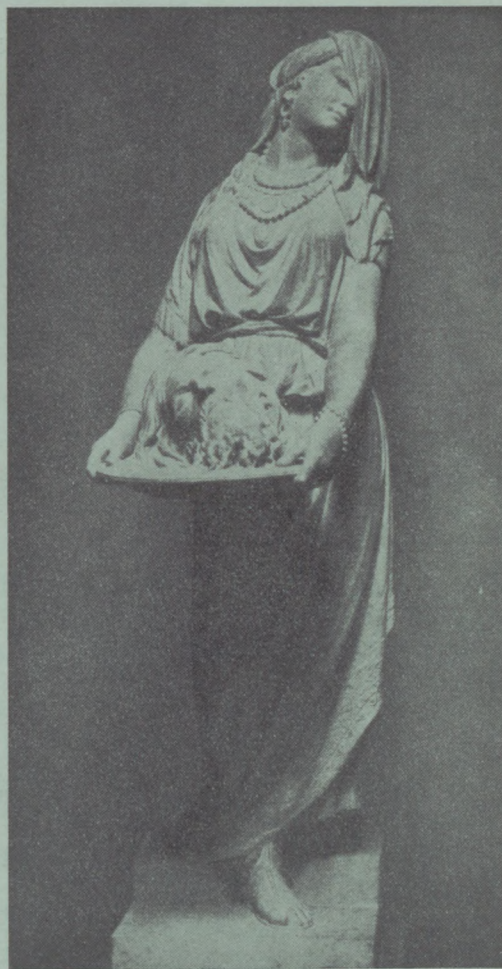
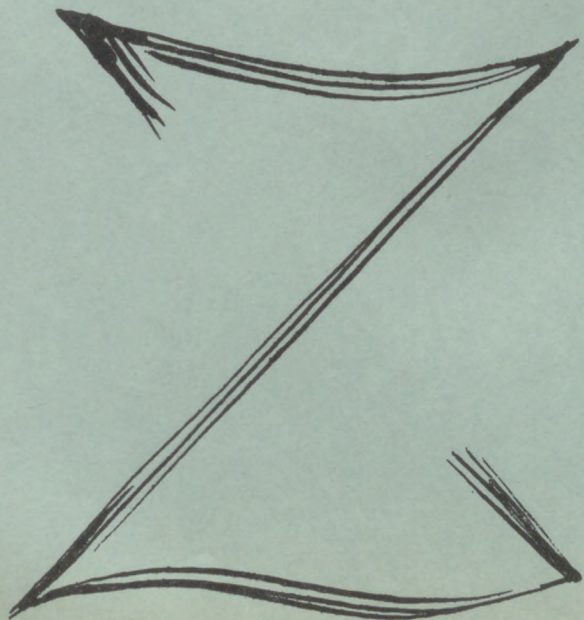

Rok III

Nr 15/16. 16. 8. 48

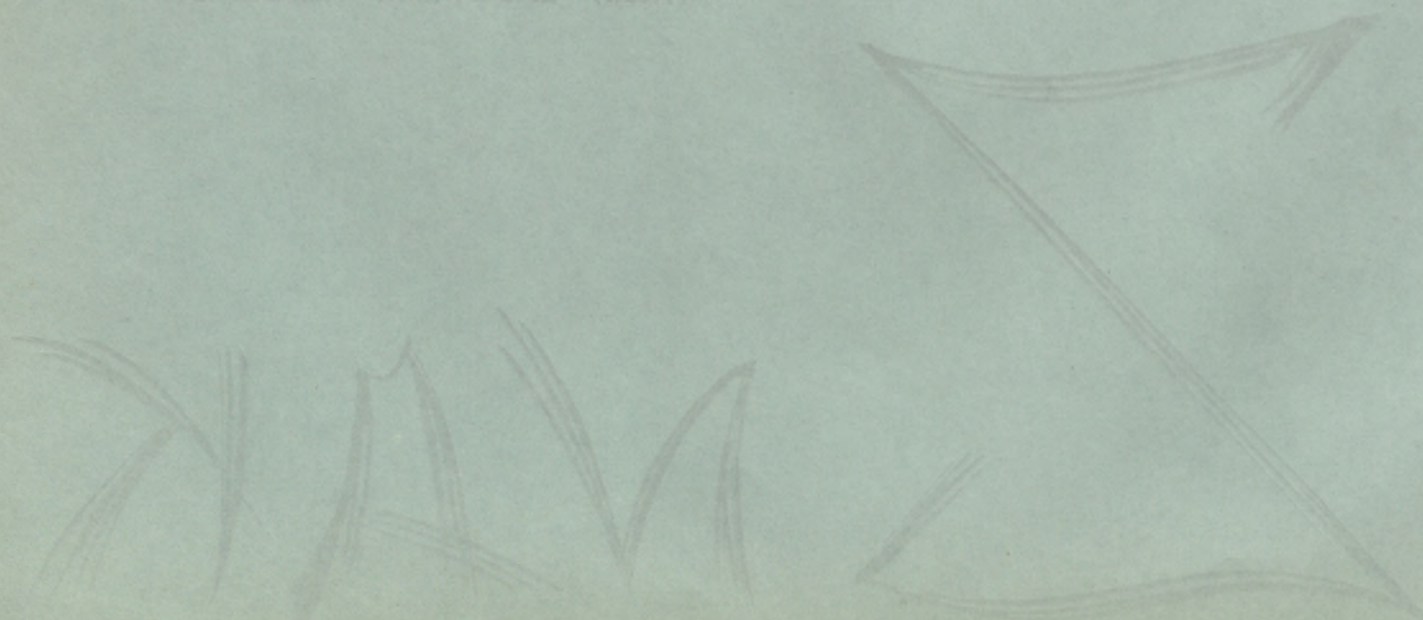
WALERY GADOMSKI: "HERODIADA"

Rok III Nr 15/16. 16. 8. 48

WALERY GADOMSKI "HEROJADA"

...W bojach - Zwycięska,

Módl się za nami...

/z litanii, napisanej w obozie koncentracyjnym w Oranienburgu, w 1942 r./.

W a r s z a w o !

Któż z swoich i obcych nie uchyli czoła przed Tobą, kiedy przerzucać zacznie karta po karcie Twe dzieje, krwią najserdeczniejszą pisane ?

ileż to razy śpiże Twych dzwonów biły na alarm, wzywając lud do boju - ileż razy drżały, wstrząsane hukami dział i ileż razy rozkołysywały się w końcu dziękczynnym, modlitewnym

T e D e u m l a u d a m u s -

bo taki już Twój los, Stolicco wyspy, wspartej o granity katolicyzmu - wyspy, o brzegi której napróżno biją od wieków taryny wściekłych fal, rozchybotanych zachłanną nienawiścią oceanów - germańskiego od zachodu a mongolskiego od wschodu -

bo taki już Twój los, iżby do murów Twych docierały fale owych oceanów; przewalały się przez nie, by w końcu nakazem woli, spływającej z J a s n e j G ó r y, cofnąć się spowrotem do swoich brzegów. -

Tak było zawsze i tak będzie, dopóki K r z y ż , symbol rozpięty nad Tobą z strzelistej a wyniosłej kolumny królewskiej, nie wzniesie się ponad cały glob ziemski w trwałym znaku Zwycięstwa chrystianizmu -

Jeszcześ nie zdjęła z swojego czoła, polska Żniwiarko nie-strudzona, biało - czerwonej nałęczówki, zroszonej obficie krwawym wysiłkiem ostatnich żniw sierpniowych - a już z gruzów swoich wyciągasz pracowicie pod niebiosa wieżyce kościelne,

iżby złotem krzyży znaczyły w słońcu twierdze katolicyzmu, o które rozbijsz się, bo rozbić się musi, fala obecnego przypływu ze wschodu -

S z c i z ę ś ć B o ż e !

Oby rychło, w dzień Zwycięskiej Matki Bożej, dzwony odnowionych świątyń Twych zabiły zgodnym a radosnym chórem

T e D e u m l a d a m u s .

Jan Rostworowski

Pacierz Warszawy

= + = + = + = + =

- Czemu o Tobie pisać mi każą w godzinę ciemną,
- Kiedy anioła pocieszyciela niema nade mną ?
- W taką godzinę, że nawet młodość - matka zapomnień -
- Twarz odwróciła, bo nie potrafi przemówić do mnie.

Lecz może trzeba otworzyć okno do tamtej sprawy,
W ulicę grozy, chwały i męki popatrzeć z bliska,
By, jak pacierza, nauczyć dzieci Twego nazwiska:
Klęknijcie chłopcy. Będziemy mówić pacierz Warszawy.

- W imię WOLNOŚCI, w obronie SZCZĘŚCIA, swego i wszystkich,
- Za wiarę w JUTRO, że ma na imię MIŁOŚĆ i PRAWOŚĆ.
- Z imieniem OJCA, SYNA i DUCHA ; pierwsze pociski
- Zraniły miasto. I zakrwawiłaś kłuną Warszawo.

Nie płaczcie, dzieci. Módlmy się dalej, późna już pora,
I mgła wieczorna otula miasto na ziemi obcej.
Tam lud warszawski wrzesniową szablę z bruku wyorał,
I oszalało miasto wolnością. Słyszycie, chłopcy!

- Może tam nagle maki zakwitły i białe róże,
- Pęki róż białych, usta otwarte, i pieśń jak burza;
- że już nareszcie, że wyczekiwać nie można dłużej,
- że wstaje miasto w czerwonych makach i białych różach.

A potem była krew, żar i ołów, niemiecki ołów
I kurz gryzący i gruz i jęki głuche szrapneli...
Wyczekiwano wypatrywano lotu aniołów,
Lecz niebo stało puste i ciemne. - Nie przylecieli.

- Módlmy się, chłopcy, za tych, co czekać muszą bez wieści,
- Krwawą leniwość anielskich skrzydeł Sąd Boży zbada.
- Runął król Zygmunt, nowy katedry ogień zbyszczęścił,
- I ciała matek waszych ostygły na barykadach.

A potem było chleba za mało i słabli z głodu;
Ciężki karabin wypadał z dłoni - przeklęte dłonie...
A potem były groby pod darnią miejskich ogrodów
I trupy domów i trupy ulic. Potem był koniec.

Klęknijcie, chłopcy. W imieniu OJCA, DUCHA i SYNA
Na ziemi obcej będziemy mówić PACIERZ WARSZAWY.

/ze zbioru poezji p.t. "Na Cięciwie"/
Londyn 1945 r.

o o O o o
= + =

S Ł O W O B O Ż E

= + = + = + = + =

Ewangelia na uroczystość ścięcia św. Jana Chrzciciela --/Marek, 6./
obchodzoną 29 sierpnia.

Onego czasu: Posłał Herod i pojmał Jana i związał w piwnicy dla Herodiady, żony Filipa, brata swego, iż ją był pojał. Bo Jan mówił Herodowi: nie godzi się tobie mieć żony brata twego. A Herodiada czyhała nań i ochciała go zabić, a nie mogła. Albowiem Herod bał się Jana, wiedząc, że był mężem sprawiedliwym i świętym: i strzegł go, a słuchając go wiele czynił i rad go słuchał. A gdy był dzień po temu, Herod dnia narodzenia swego sprawił wieczerzę panom i tysiącownikom i przedniejszym Galilei. A gdy weszła córka onej Herodiady i tańcowała i spodobała się Herodowi i społem siedzącym, rzekł król dzieweczce: prosz mnie o co chcesz, a dam tobie. I przysiągł jej: iż o cokolwiek prosić będziesz dam ci, by też połowicę królestwa mego. Która wyszedłszy, rzekła matce swojej: ozego mam prosić? A ona rzekła: głowy Jana Chrzciciela. I gdy weszła zaraz z skwapliwością do króla, prosiła mówiąc: choć, abys mi zaraz dał na misie głowę Jana Chrzciciela. I zasmucił się król: dla przysięgi i dla społem siedzących nie ochiał jej zasmucić: ale posławszy kata, rozkazał przynieść głowę jego na misie: i oddał ją dzieweczce, a dziewczeczka oddała ją matce swojej. Co usłyszawszy uczniowie jego, przyszli i wzięli ciało jego i złożyli je w grobie.

+ = +

Fulton J. Sheen x/

Kościół i duch czasu.

= + = + = + = + = + = +

J e d n y m ze sloganów, które odpychają niemyślących ludzi od Drogi Prawdy i Życia jest powiedzenie: "Kościół nie idzie z duchem czasu." Nowoczesność całkowicie podważyła tradycyjną moralność, a Kościół wciąż uparcie trzyma się praktyk i przepisów sprzed wieków. Co więcej. Mówi się, że Kościół nie chce uznać świata, nie chce pójść na najmniejszy nawet kompromis i pogodzić się z żądaniami naszego wieku.

Tysiące ludzi, powiada się, przyszedłoby do Kościoła, jeśliby tylko zechciał rozluźnić nieco swą moralną dyscyplinę i dopasować swą ideę Boga do nowej astro - fizyki lub uznać rozwód za przykładem wielu chrześcijańskich sekt. Lecz Kościół nie chce ustąpić, świat chce czego innego. Spotyka go więc wyrok dzisiejszych proroków - " jeśli się nie zmieni -

x/Autor cyklu artykułów, które z tygodn. kat. "Życie" biorąc, podawaliśmy na łamach "Znaku", ks. prałat Sheen jest nie tylko profesorem dwu uniwersytetów /Washington w USA. i Louvain w Belgii/, lecz jednym z największych dziś apostołów katolicyzmu/ ilość nawróconych dziś przezeń, wybitnych osobistości Ameryki, sięga paru tysięcy/ i słynnym kaznodzieją radiowym "Godziny katolickiej". W swych audycjach przemawia do milionowych rzesz słuchaczy wszelkich wyznań, słuchają go także miliony niewierzących. Przemówienia jego wywierają wpływ ogromny, a nienajmniejszym znakiem reakcji jest 180.000 listów miesięcznie, jakie ich autor otrzymuje! - Stara się on katolikom w sposób sugestywny pewne prawdy przypomnieć, niekatolikom zaś zasugerować ich przyjęcie, jako zgodne z postulatami zdrowego rozumu.

-- zginie."

Nie nowe to oskarżenie. Na tej samej zasadzie skazał Pana Naszego Herod.

Herod, typ wspaniałego zwierzęcia, był synem Heroda Wielkiego, mordercy własnej żony i kata niewinnych. Herod Młodszy łączył zmysłowość z artystycznym temperamentem, wyrażającym się np. w zamiłowaniu do architektury. Nowe budowle poświęcał Cezarowi. Jako gubernator Galilei, rezydował nad morzem, często nawiedzał Jerozolimę, zwłaszcza przy okazji świąt żydowskich, zatrzymując się wówczas u swego przyrodniego brata Filipa. Uwiódłszy jego żonę i jej młodszą córkę, Salome, - własną małżonkę, córkę Arctasa, króla Arabii, wygnał z domu.

Gdy mija podniecenie, występki rodzi obrzydzenie i apatię, to też Herod czuł potrzebę nowych podnieceń. Właśnie doszły go wieści, iż nad Jordanem, wśród nadrzecznych sitowii i zarośli, pojawił się dziwny i wymowny mąż, żyjący szarańczę, odziany w skórę wielbłądzą, imieniem Jan Chrzciciel. Nie z żadnych religijnych pobudek, czy zainteresowania doktryną Jana, lecz jedynie szukając emocjonalnego przeżycia, wezwał Herod świętego do siebie. Jan przybył. Podniecony dwór z ciekawością oczekiwał pierwszego kazania złotoustego męża.

O oznaczonej godzinie ten, którego Pan Nasz nazwał największym człowiekiem pomiędzy narodzonymi z niewiasty, wstąpił na podniesienie na podwórzu pałacu. Ze świeckiego punktu widzenia właściwą rzeczą byłoby w takim momencie przychwalić występcom i nadużyciom króla. Jan, dbający bardziej o sprawę Boga, niż człowieka, wyciągnął rękę w stronę tronu i zagroził:

- Nie wolno ci posiadać żony brata twego.

Nie było to w stylu świata. Nim się spostrzegł, już miał na rękach kajdany, a przed oczyma więzienne kraty. - Jakżeż inaczej postąpiłby nie jeden nowoczesny kaznodzieja!

Zbliżał się dzień urodzin Herodiady i Herod wystąpił ze wspaniałym bankietem. Wszystko, czym smakosz może się delektować, znalazło się na biesiadnych stołach. Bronzowi niewolnicy roznosili wyszukane dania, wino lało się strugami. W pewnym momencie Herod dał znak i oto purpurowa kotara rozsunała się ukazując oczom biesiadników Salome, córkę Herodiady i Filipa. Herod utopiwszy w niej oczy upajał się winem i tańcem. Dziewczyna tańczyła bachiczny taniec. Pijany rozkoszą tetrarcha, zawołał tancerkę i przyrzekł jej, cokolwiek zażądała, nawet jeśli to miała być połowa królestwa. Salome, za podszeptem matki, odparła: "Daj mi głowę Jana Chrzciciela."

Nim ustała muzyka ukazał się strażnik więzienny niosąc na srebrnej misie głowę Jana.

Ta wizja ściętej głowy dręczyła odtąd Heroda. Razu pewnego, usłyszał o cudach Pana Naszego, odczuwał się do jednego z dworzaków: "to Jan Chrzciciel zmartwychwstał." Od tego czasu pilnie śledził Chrystusa. Jednego dnia pewien faryzeusz ostrzegł Jezusa, by uszedł, gdyż Herod czyha nań i chce Go zabić. Pan Nasz w odpowiedzi nazwał Heroda lisem. Upłynęło szereg miesięcy i oto w Jerozolimę, przed mordercą Jana i synem kata niewinnych, stanął Ten, którego Jan zapowiadał, Mąż z Nazaretu. Herod jaśniał radością. W takim momencie? Tak! Sw. Łukasz, opisując tę scenę, powiada, iż Herod był "bardzo rad", gdyż spodziewał się być świadkiem jakiegoś cudu.

Przywitał Pana Naszego tak, jak się wita guślarza, który przynosi uroczniczenie w codziennej szarzyźnie. Przyjął Syna Bożego niby szarlatana,

który miał jakimś nieznanym dotąd trickiem lub zonglerką olśnić rozpustny dwór. Jego nerwy, nie dusza, domagały się emocji. Ostatecznie - według Heroda - czy człowiek nie narodził się po to, by przyjemnością zabijać monotonię życia?

Możemy sobie uzmysłwić scenę, gdy Herod pyta:

- Jakim cudem uniknąłeś śmierci w czasie rzezi niewinnych? Dlaczego nazwałś mnie lisem? Co oznacza Twoje triumfalne wkroczenie do Jeruzalem ostatniej niedzieli?

Wszelkie pytania spotkały się z lodowatym milczeniem Chrystusa. On, który rozmawiał z grzeszną Magdaleną, kobietą schwytaną na cudzołóstwie, ze zdradliwym Annaszem, podłym Kajfaszem, Piłatem - ni słowem nie odezwał się do tego, który mógł uchronić Go od śmierci.

Według oceny świata Pan Nasz popełnił głupstwo, zupełnie tak, jak i poprzednio Jan. Cóż pomyślelibyście o człowieku, który mogąc jednym słowem, gestem, uwolnić się od grożącego wyroku, nie czyni tego? Pan Nasz zawisł na krzyżu, gdyż nie chciał uczynić tej jednej drobnej rzeczy. Herod czekał na pokaz, na widowisko mające na chwilę przygłuszyć nieznośną monotonię zmysłowych wybrzmień. Oczekiwał ogni sztucznych, a otrzymał jedynie światło Osobowości płonące w Jego Świętym Człowieczeństwie. Toż to szaleństwo! Szaleństwo wzechmocy! I oto Herod kazał oblec Go w białą szatę błazna.

Od tego czasu po dziś dzień Kościół oblekany jest w szatę błazna, gdyż nigdy nie czyni tego, co podoba się światu. Święci są głupcami, bo ubiegają się o ubóstwo, gdy inni pracują dla bogactw; święci umartwiają swe ciała, gdy drudzy je rozpieszczają; popiół sypią na czoła, gdy świat hołdy składa cielesnemu pięknu.

Zakonnice są głupie, rzucając światła i blaski dla cieni i mroków Krzyża, który daje świętość. Księża są nierozumni, gdyż żyją w celibacie w świecie, który szaleje na punkcie prci. Wikariusz Chrystusowy jest niemądry, skoro nie chce rozluźnić nauki o świętości małżeństwa wtedy, kiedy wszystkie chrześcijańskie wyznania pod słońcem już to uczyniły. Zaiste Kościół jest głupi i wierni są głupcami, w oczach świata.

Kościół zawsze nosił piętno pogardy i imię niemądrego i nieświatowego. Ale Boski Zbawiciel ostrzegł nas, co będzie znakiem Boskości Kościoła. "Ja was wybrałem z tego świata...dlatego świat was nienawidzi...gdybyście byli z tego świata, świat miłowałby, co jest jego...pomnijcie, świat nienawidził mnie -- przed wami."

Innymi słowy, ilekroć chcecie odkryć Boską religię w świecie, szukajcie Kościoła, który nie idzie ze światem. Religia zgadzająca się z nim i uznawana przezeń jest świecką; religia przezeń odrzucana jest z innego świata, czyli Boską.

Chociaż Kościół nie idzie ze światem, a szuka przede wszystkim Królestwa Bożego i Jego sprawiedliwości, nie wynika z tego, że nie ma styczności z życiem. Kościół nie stoi poza, lecz ponad czasem. Nie jest "współczesny"; On jest ponad-nowoczesny. Nie jest niewolnikiem wzorów dwudziestego wieku, gdyż myślał wybiega wprzód do trzydziestego stulecia. Kościół jest bardzo nowoczesny, jeżeli to ma oznaczać służbę czasowi, w którym żyjemy; lecz nie jest nowoczesny, jeśli sądzi, że wszystko, co jest nowoczesne, jest zarazem i prawdziwe.

Kościół jest nowoczesny w tym sensie, że jego członkowie zmieniają kapelusze zależnie od sezonu czy mody, ale nie jest nowoczesny, o ile to znaczy, że ilekroć ktoś zmienia kapelusz, winien zmienić i głowę, co w odniesieniu do nauki sprowadzałoby się do dopasowywania idei Boga do każdorazowej nowej teorii w psychologii czy w fizyce.

Jest nowoczesny, jeżeli się przez to rozumie godzenie nowo odkrytej

małdrości ze spuścizną wieków, lecz nigdy w sensie drwinkowania z przeszłości tak, jak się podrywa z wieku kobiet. Jest nowoczesny w swym namietnym dążeniu do prawdy, ale nie, gdy ta zmienia się z kalendarzem tak, że to co było prawdą w piątek już nią nie jest w sobotę; jest nowoczesny, jeśli za postęp uważamy pogoń za określonym ideałem; przestaje nim być, gdy to pociąga zmianę ideału miast jego osiągnięcia.

Kościół jest podobny do starego nauczyciela, który widział już tylu uczni przybierających te same pozy i popadających w te same błędy, że uśmiecha się jedynie na widok tych, którzy twierdzą, że to oni odkryli nową prawdę; w swej małdrości i doświadczeniu wie, że wiele z tych tak zwanych prawd jest tylko pokrywką starych błędów.

Czas najwyższy, by świat przestał liczyć na upadek Kościoła, który "nie i d z i e z o z a s e m". Kościół stoi jakby poza sceną, z góry wiedząc kiedy zapadnie kurtyna po każdej nowej modzie czy manii. Jeśli by zapowiadano tysiąc razy pogrzeb, który by się nigdy nie odbył, ludzie uznaliby w końcu tysiąc pierwszą zapowiedź za żart. To samo jest z Kościołem. Wydaje się, że on żyje poza czasem, kiedy w istocie jest ponad czasem. Co najmniej stu ludzi w każdym wieku, od lat dwutysięcy, dzwoniło na jego pogrzeb, który jakoś nigdy nie mógł dojść do skutku. Zamawiali dlań trumnę, do której - składano ich samych. Asystowali jego ostatniemu tchnieniu, a on wciąż trwa. Kopali grób, w który sami wpadali.

Szydercze uwagi o zacofaniu nigdy go nie przejmują, gdyż rozumie, iż jest rzeczą łatwą płynąć z prądem, bo i trup jest niesiony falą. Prądowi opiera się jedynie organizm żywy. Łatwo jest mówić, że powinniśmy zmienić naszą moralność i dostosować ją do nowych pojęć o płci, łatwo było twierdzić kilka wieków wieków wstecz, iż należy być kalwinem.

Łatwo pozwalać się nieść fali czasu; lecz wymaga woli i szlachetności przestrzegania dróg Bożych. Nie trudno upaść; jest tysiące pozycji, w których dała rzecz nie utrzyma się, lecz jest jedna tylko, w której będzie stać pewnie; punkt zawieszenia Kościoła między niebem a ziemią daje mu taką równowagę i pewność, która pozwala na spokojne odprawianie re- quiem za tysiące tych, co w przeszłości zapowiadali jego upadek i da jesz- cze wiele sposobności do żakobnych pieni za wieszczków jego przyszłych upadków...

Przekład: J. J.

/artykuł wzięty z tyg.kat."Życie" Nr.11/44. - Londyn/
podkreśl.red."Znaku".

o o o o 0 o o o o

=

Wiadomości ze świata katolickiego.

= + = + = + = + = + = + = + = + = + =

Nowi członkowie Papieskiej Akademii Nauk. - Ojciec św. mianował ostatnio nowych członków Papieskiej Akademii Nauk. Są nimi: Herbert Langfeld /prof.psychologii na uniwersytecie w Princetown w U.S.A./, Edward Cruz - Coke /prof. chemii z Santiago, Chile/, Edward Doisy /prof.biochemii w St.Louis U.S.A., zasłużony w zakresie penicyliny, laureat Nobla/, Józef Albareda - Herrera /prof.mineralogii w Madrycie/, Aloizy de Castro /prof.fizyki w Cambridge, zasłużony badacz w zakresie radiofonii, laureat Nobla/.

Togliatti, przywódca komunistów włoskich, ciężko raniony w zamachu, wraca do zdrowia. Przyczyniły się do tego transfuzje krwi. Krew swą ofiarowali: jeden z zakonników włoskich oraz jeden z członków włoskiej partii chrześcijańsko - demokratycznej. -

Ojciec św. przemawiał do amerykańskich dzieci szkolnych. - W przemówieniu św. podkreślił, że dom rodzinny i szkoła są świątyniami. Już starożytny mędrzec mówił, że wobec dzieci należy postępować z największym szacunkiem, a św. Grzegorz z Nazjanzu jeszcze wyżej to podniósł, twierdząc, że prowadzenie i formowanie dziecka jest sztuką ponad sztuki i wiedzą ponad wszelką wiedzę. Obowiązek rodziców i wychowawców jest w ogóle podniosłym zadaniem: urzeczywistnianiem pokoju w zainteresowaniach narodów i ludzi dobrej woli.

Ojciec św. potem z bólem serca wspominał o tych nieszczęsnych dzieciach, które na hańbę Europy naziści oderwali od rodziców, od szkoły, ba nawet od drogiej ojczyzny, aby je wychowali - a raczej należy powiedzieć - aby je zepsuli obcy nauczyciele. Na końcu swego przemówienia prosił o łaskę Bożą dla dzieci, rodziców i wychowawców, aby się podobne okrucieństwa już nigdy nie powtórzyły, aby rodzina w łasce Bożej była jednym sercem i została jedną duszą. -

Rumunia wypowiedziała Konkordat z Watykanem, zawarty w 1929 r. Według Komunikatu wydanego przez Radę Ministrów, bezpośrednio po zerwaniu konkordatu - nastąpiło ono, by wolność wyznania przewidziana przez konstytucję rumuńską mogła być w pełni zrealizowana. -

Uczestnicy Olimpiady u kardynała Griffina. - Kard. Griffin urządził dnia I sierpnia przyjęcie dla sportowców, biorących udział w Olimpiadzie. Przybyło blisko 1.000 zawodników, reprezentujących kilkadziesiąt państw.

Siła katolicyzmu w Ameryce. - Jedno z wydawnictw amerykańskich obliczyło, że w Stanach Zjednoczonych 77.386.188 osób chodzi regularnie do kościoła. Stanowi to 53 procent ogółu ludności. Trzecią część ogółu modlących się stanowią katolicy /25.286.178/. Protestanci rozbici są na 223 wyznania i sekty. Liczba żydów, uczęszczających do świątyni, wynosi 4.64100 0

Generał Lucius D. Clay, który przybył z Berlina do Waszyngtonu - odpowiedział na zapytanie dziennikarzy, czy Stany Zjednoczone gotowe są do rozpoczęcia wojny z Rosją o Berlin: "Nie chodzi tu tylko o Berlin. Znajdujemy się w najbardziej krytycznym momencie historii. Konflikt obecny jest konfliktem na skalę światową szatana z Chrystusem, niewoli z wolnością, filozofii, która człowieka uważa za zwierzę i naszego poglądu, który przypisuje człowiekowi pochodzenie boskie i wolną wolę." -

Bóg w konstytucji szwajcarskiej. - Niedawno przeprowadzono w Szwajcarii wielką ankietę w sprawie ewentualnych zmian i reform. Okazało się że 95 procent ludności jest za tym, by konstytucja republiki szwajcarskiej nadal zaczynała się od słów: "W imię Boga Wszechmogącego. /Chip/.

Zgon Bernanosa - Przyjaciela Polski. - Wielki katolicki pisarz francuski, Jerzy Bernanos, który zmarł w ostatnich tygodniach w Paryżu w 60 tym roku życia, zabierał często, jak niegdyś Ludwik Veillot i jak Montalembert, głos w obronie każdej sprawy słusznej, nie licząc się z żadnymi oportunistycznymi względami. Jeszcze przed rokiem wystąpił przeciw głośnemu pisarzowi katolickiemu, Mauriacowi, za jego milczenie w sprawie Polski, zdradzonej przez sojuszników i deptanej dziś przez najemników niewiadzialnego najeźdźcy. Bernanos zaczął swą karierę literacką powieścią "Pod słońcem szatana", tego szatana - symbol zła i zniszczenia - zwalczał odtąd stale w świecie dzisiejszym. Głęboko wierzący chrześcijanin, wołał, że przyszłość leży w rękach bohaterów i świętych i aby utorować drogę tym zbawcom ludzkości zarzucił literaturę i oddał się zupełnie publicystyce namiętnej i gorącej. - /Pl./

Czytajcie i rozpowszechniajcie "Z N A K" !!!!!!!!!

-----9-----
dzisiaj ściągają wzrok całego świata na waszą ojczyznę. A wzrok ten ze szczególniejszą uwagą utkwiony jest we Warszawę, to bohaterkie miasto, którego imię jest tak bogate w szlachetne dzieje, a tak pełne tragizmu z powodu niewysłowionych katuszy! Ktokolwiek zachował w sercu choćby najślabszą iskrę poczucia sprawiedliwości i człowieczeństwa, ten stanie osłupiały i przybity, słuchając tylko lub czytając, co o niej opowiadają. A nawet i to, co się opowiada, zaledwie pozwala dojrzeć straszliwą rzeczywistość.

Warszawa! Miasto opromienione aureolą wytwornej kultury, której po- ciągałemu czarowi ulegali nawet cudzoziemcy! Warszawa, przemieniona dla swych własnych synów w ognistą kaźń, której palące więzy odczuli nie tylko ci, co walczyli, ale gdzie także niewiasty i nieletnie dzieci, od- osobnione i odcięte od świata, przeżyły niewysłowione męczarnie, fizyczne i moralne!

Każń ognistą? Nie! powiedzmy raczej tygiel, w którym oczyszcza się i uszlachetnia złoto najwyższej próby. I jakkolwiek głęboką odczuwamy litość na widok tego ogromu cierpienia, to jeszcze głębsze ogarnia nas uczucie podziwu, które każe nisko pochylić czoło przed męstwem bojowników i ofiar. Te ofiary i ci bojownicy wykazali światu, do jakich to wyżyn wznieść się potrafi bohaterstwo, zrodzone i podtrzymywane przez tak szlachetne poczucie honoru człowieka i przez silne przekonanie wiary chrześcijańskiej.....

Cała ludzkość, której Głową jest Chrystus, prawdziwa pomyślność na- rodów, których On jest Królem, trwałość pokoju, którego On jest Sprawcą i Księciem, opierają się, jako na swej najbardziej niewzruszonej podsta- wie, na sprawiedliwości i poszanowaniu prawa, zwłaszcza prawa tych, co są słabsi. Kiedy świat, po przewaleniu się tego zawrotnego huraganu sza- lenstwa, nienawiści i okrucieństwa, zacznie przychodzić do siebie, i kie- dy, przyglądając się z przerażeniem rozmiarom swej klęski, zacznie po- wracać do równowagi, wówczas uzna, będzie musiał uznać, udział Polski w dziele swego ocalenia.

Oto dlaczego z Naszymi łzami współczucia, i Naszym uniesieniem podziwu, łączy się hymn niezachwiałej nadziei....

= : o : =

Juliusz Słowacki

O P o l s k o !
= + = + = + = + =

O Polsko! Polsko! Święta! Bogobojna!
Jeżeli kiedy jasna i spokojna
obrócisz swoje rozwidnione oczy
na groby nasze, gdzie nas robak toczy;
gdzie urny prochów pod wierzby wiosenne
skryły się dumać jak żabędzie senne;
Polsko ty moja, gdy już nieprzytomni
będziemy - wspomnij ty o nas! O, wspomnij!

Wszak myśmy z twego zrobili nazwisko
pacierz, co płacze, i piorun, co błyska.

Wiadomości z Kraju.

= + = + = + = + = + =

Odbudowa zniszczonych kościołów Warszawy pochłania wielkie sumy pieniędzy, których nie jest w stanie pokryć największa nawet ofiarność samych mieszkańców stolicy. W pomoc przychodzą wierni z całego kraju. Płyną liczne datki, wszystko to jednak nie może wystarczyć na pokrycie kosztów odbudowy kilkudziesięciu kościołów. - Rada Prymasowska Odbudowy Kościołów Warszawy, z katedrą św. Jana na czele zorganizowała więc wielką loterię fantową, której losy sprzedawane są w całej Polsce; dochody z niej przeznaczane są na koszty odbudowy kościołów. - /I.C./

97 procent katolików w Warszawie. - Komunikat wydziału społ. - polit. przy zarządzie m.st. Warszawy stwierdza, że na terenie stolicy znajduje się obecnie 13 wyznań religijnych, uznawanych przez państwo. - Pośród mieszkańców Warszawy na katolików przypada 97 procent, pozostałych 12 wyznań grupuje łącznie 3 procent mieszkańców stolicy Polski. - Z grup niekatolickich najliczniejszą są metodyści, którzy liczą 1.200 wyznawców. Inne sekty nie przekraczają setki. Zarejestrowanych bezwyznaniowców jest około stu. - Przekrój wyznaniowy Warszawy odpowiada mniej więcej układowi na terenie całego kraju. - /I.C./

Ks. Biskup Józefat Kocyłowski, grecko-kat. biskup przemyski zmarł - jak stwierdzono w Watykanie - w więzieniu sowieckim w Kijowie. Aresztowany został zaraz po wkroczeniu wojsk sowieckich. W więzieniu obiecywano mu wolność wzamian za pomoc przy nawracaniu Unitów na prawosławie. Również sufragan przemyski ks. biskup Grzegorz Łakota znajduje się w sowieckim więzieniu, podobnie jak większość księży, którzy nie przyjęli prawosławia. Ocalał lwowski sufragan ks. Buczek, który się zaraz po wojnie znalazł we Włoszech, na terenie II Korpusu. /Pl./

Kolumna Zygmunta - według wypowiedzi prasy warszawskiej - będzie odsłonięta 22 lipca 1949 r. /Dzień ten obchodzą komuniści w Kraju jako święto narodowe/. Trzon kolumny z szarego granitu obrabiany jest w jednym z kamieniołomów na Śląsku. Będzie on przewieziony do Warszawy Wisłą. -

Bogaty skarbiec katedralny na Wawelu odzyskał skradzione przez Niemców dwie szkatułki średniowieczne, które były używane jako relikwiarze. Nie odzyskał natomiast szczerozłotego kielicha, zrobionego własnoręcznie przez króla Zygmunta III., zamknięwanego złotnika. -

O beatyfikację Brata Alberta. - Kardynał Sapieha wezwał wszystkich posiadających jakikolwiek pisma, które wyszły z pod pióra Sługi Bożego Brata Alberta o oddanie ich w ciągu dziesięciu miesięcy do kurii biskupiej. Jest to w związku z przeprowadzonym procesem beatyfikacyjnym Brata Alberta. Pierwsza część procesu, tj. przesłuchanie świadków, którzy znali osobiście lub mieli kontakt jakikolwiek z br. Albertem została zakończona.

Zmierzono znowu tekst przyrzeczenia i prawa harcerskiego w Związku Harcerstwa Polskiego w Kraju. - Tym razem szczęśliwie przywrócono, skreślone poprzednio w tekście przyrzeczenia, słowa o służbie Bogu. Przewidziano jednakże dla niewierzących "służbę Dobru Najwyższemu" zamiast służby Bogu. - Punkt 3 prawa harcerskiego również został zmieniony i w nowym ujęciu brzmi: Harcerz jest pożyteczny i pracą buduje lepszy świat. W pkt. 10. stwierdzono także, że Harcerz nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych, a ponadto dodano, że "walczy z nałogami."

Proces Buchlera. - W procesie szefa rządu Gen. Gubernii czasów okupacji, Buchlera, podano cyfrę 62 miliardów złotych przedwojennych jako cyfrę strat materialnych polskich. Od działań wojennych niemieckich zginęło 644

Powstanie Warszawskie 1944 r.

"Płacówka", która podłuższą przerwie znova ukazuje się w Paryżu, jako tygodnik polityczny, społeczny i literacki - art. wstępny w numerze 6. z 7/8. br. pióra znanego publicysty p. J. Matyasika, poświęca rocznicy powstania. - Podajemy tu ważniejsze fragmenty.

... Ciężko jest dzisiaj Polakowi myśleć o tych 63 dniach i 63 nocach rozpaczliwej, beznadziejnej - niepotrzebnej walki... Nie, rozum polski nigdy nie uzna racji tego powstania, choć serce polskie, romantyczne, miękkie, zbolełe serce polskie nie rozstało się także nigdy z tymi 63 dniami najwyższej egzaltacji i patriotycznej, najcięższej w polskich dziejach ofiary.

Ciężko jest zwłaszcza komatantom walk warszawskich oraz mieszkańcom stolicy, którzy w tych walkach wszystko potracili, oswoić się z myślą, że tyle bohaterstwa i tyle ofiar poszło na marne, i że przyszły historyk i polityk, sumując zyski i straty tych niezapomnianych dziewięciu tygodni, wykaże bilans ujemny....

Przestrzec należy przed niewłaściwą obroną powstania. Nie wolno wołać z patosem na wieczorach rocznicowych, że nastroje ówczesne w Warszawie były tego rodzaju, iż wybuch musiał nastąpić. Znany ten argument już z namiętnych polemik postyczniowych. I wtedy Komitet Centralny rzekomo "musiał" ogłosić powstanie mimo braku broni. Ale przyjmując ten argument musielibyśmy przyjąć i tezę, że naród nasz w pewnych przełomowych momentach nie chce się zatrzymać przed ciężkim błędem, nawet przed rzuceniem się w przepaść, nawet przed samobójstwem. Odrzucamy tę aprioryczną niewiarę w rozum polityczny i instykt samozachowawczy naszego narodu. Naród polski nie musi w chwilach decydujących popełniać szaleństw, nie musi pchać się do katastrofy, nie musi źle obliczać szans swego działania. Naród nasz przecież nieraz składał dowody skutecznej walki z nierozumem, z szaleństwem, ze źle pojętym romantyzmem. Nie! Naród polski nie musi i na przyszłość pomagać swoim wrogom czynami nierozważnymi i nie musi uniemożliwiać odbudowy i utrzymania swego państwa na swym historycznym terytorium...

... Wielkie wydarzenia dziejowe mają jednak wartość dla narodu nie tylko ze względu na swe bezpośrednie i polityczne skutki. Wywierają one wpływ daleko sięgający na kształtowanie się całej indywidualności narodowej, wzmacniając lub osłabiając te czynniki, które świadomość i uczuciowość narodu tworzą. Z tego też powodu nieraz klęski okazują się w swych pośrednich skutkach przeżyciami dodatnimi! A czyż na przykładzie niektórych zwycięstw z pierwszej wojny światowej nie widzieliśmy, jak zwycięski pokój osłabił ich wolę i zdolność do czynu i przygotował klęskę w wojnie następnej? Powstanie warszawskie, niezależnie od wyników politycznych, mieć będzie w tej właśnie dziedzinie wpływ potężny i długotrwały. Naród jest dziś świadom, że wykazał w powstaniu te wartości moralne, która należą do istoty wielkiego narodu: zdolność do ofiar, heroizm, jedność działania, niekawaść ucisku. Odrodził się od jednego i drugiego wroga, wałem trupów i zwalisk. Na zawsze pozostanie częścią składową jego przeżycia powstańczego pamięć o nikiżeczności Sowietów, które rozmyślnie wydały Warszawę na zniszczenie. Żadna wykrętka lub służalczo publicystyka nie zdoła tego faktu zatrzeć. I jednomyślny entuzjazm z jakim naród odbudowuje dziś swą stolicę, jest niejako trwałym jego protestem przeciw obecnej okupacji.

Będziemy więc wspominać powstanie sierpniowe z uczuciem smutku wobec nieszczęść i ruin, ale i z uczuciem dumy wobec heroizmu i ofiarności naszej stolicy. Zostaliśmy straszliwie osłabieni na ten okres drugiej niewidzialnej, ale bodaj groźniejszej, okupacji. Jednak "z martwych wstaje się spod gronu, nie z martwych wstaje się spod sromu". Sromem zaś okryci zostali tylko obaj nasi wrogowie, jeden - okrutny, drugi - zdradziecki. Na ruinach tworzy się dziś nowe, bujne życie, a rozum polityczny, wzbogacony doświadczeniem, będzie czuwał, by nie zburzyły go znova niewczesne i nieprzenyślane czyny. Zwróceni w stronę Warszawy, pod gruzami której legło tyłu wiernych synów Ojczyzny, pochylamy z czcią głowę i wołamy: Gloria victis!

Radio watykańskie o książce J. Giertycha
"Polityka polska w dziejach Europy"*/

W audycji wieczorowej radia watykańskiego w dniu 9 czerwca br. poświęcono część programu omówieniu książki J. Giertycha, wydanej w Londynie w 1947 r. - Mianowicie powiedziano o książce tej, co następuje:

Ukazała się w r. 1947 w Londynie książka Jędrzeja Giertycha, znanego jeszcze przed wojną pisarza katolickiego, która omawia z punktu widzenia katolickiego tysiąc lat polityki polskiej. Książka ta nie wywołała takiego zainteresowania, jakie wywołać była powinna i dlatego postanowiono poświęcić jej trochę uwagi, właśnie ze względu na jej oryginalny charakter.

Wnioski do których Giertych dochodzi i założenia, na których książkę swą opiera, można streścić w poglądzie, że w ostatnim tysiącleciu dziejów Europy istotną treścią tych dziejów jest walka obozu katolickiego z niekatolickim. W średniowieczu walka ta wyrażała się w zmaganiach Papieństwa, które broniło zarówno wolności Kościoła, jak wolności wszystkich narodów Europy, z Cesarstwem niemieckim, które dążyło do poddania sobie Kościoła i do zepchnięcia go, wzorem bizentyńskim, do roli organu władzy państwowej i do zbudowania swojej potęgi właściwie na gruzach Europy chrześcijańskiej. W czasach nowożytnych osią tą walki było zmaganie narodów katolickich z narodami protestanckimi. A w czasach najnowszych supremacja państw niekatolickich na gruzach potęgi narodów katolickich, takich, jak Hiszpania, Austria i Polska. Według Giertycha Polska stała zawsze w obozie papieskim i katolickim i była jednym z filarów jego. A losy Kościoła i Polski są, zdaniem Giertycha, nierozdzielnie ze sobą związane.

Polska wspólnie z Węgrami, według Giertycha, tworzyła "drugi front" politycznego obozu papieskiego po drugiej stronie Niemiec, hamując rozrost niemieckiej potęgi na wschodzie. Postawa Polski, a pod wpływem Polski również Węgier, Czech, i Rusi, pisze Giertych, z pewnością nie pozostała bez wpływu na ocenę sytuacji przez cesarza Henryka, który uznał się za pokonanego i zdecydował się ukorzyć się w Kanonie przed Papieżem. Giertych konsekwentnie przeprowadza tezę politycznego współdziałania Piastów z Papieństwem i podkreśla walor czynnika polskiego w polityce papieży.

Obszerny rozdział poświęca Giertych Zakonowi Krzyżackiemu, jak ożywionemu duchem bizentyńskim, forpoczcie niemieczyzny i procej Prus. Państwo tego zakonu uderzało - pisze Giertych - właściwościami, które przypominają zarazem centralistyczne państwa Europy nowoczesnej i niektóre wzory orientalne. Był to kraj, którego cechą była omnipotencja sprężystości i centralistycznie zorganizowanej władzy państwowej. Przez zwycięstwo pod Grunwaldem Polska skutecznie przeszkodziła temu, by potęga niemiecka, antykatolicka i przeciwpapieska osiągnęła hegemonię w Europie.

Wbrew utartym poglądom bardzo krytycznie odnosi się Giertych do polityki okresu jagiellońskiego, nie zapominając jednak i o wielkich, nieprzemijających wartościach, jakie ta epoka Polsce dała. Krytyka ta odnosi się do samej dynastii jagiellońskiej, a rozdział tym rozważaniom poświęcony wywołał najżywszą polemikę ze strony przeciwników dzieła Giertycha. Za najkwasycniejszego Jagiellona uważa Giertych Kazimierza Jagiellończyka, któremu wprowadzie przypisuje za zasługę dokończenie zwycięskiej walki z Zakonem, ale który, zdaniem Giertycha, zwicznął politykę polską i jej rozwój wewnętrzny na wszystkich innych polach. Za jedną z największych postaci dziejów Polski Giertych uważa kardynała Oleśnickiego, zwi-

x/książka ta jest do nabycia w redakcji "Znaku" w cenie 8 kr. za egz.!!!

nego pięknego czynu będzie dla każdego ofiarodawcy nagrodą. - Krzyż ten, który daliśmy naszym zmarłym, to nie "Krzyż Walecznych", nie Krzyż "Virtuti Militari", ale krzyż samego Chrystusa Pana, jako trwały order za ich cierpienia, za ich męstwo i męczeńską śmierć. Oby ten krzyż był dla nich kluczem do podwoi nieba. Oby z tego krzyża spływały jednocześnie promienie pociechy na serca ich bliskich, którzy tam w Kraju czekają na nich i leją gorzkie łzy nieukojojonej tęsknoty. Oby promienie z tego krzyża osuszyły dzieciące łzy sierotkom, których drżące usteczka szepcą codziennie modlitwy o powrót tatusia lub mamusi do domu. -

Ks. Czesław Chmielewski.

„Akademia rocznicowa „Powstania Warszawskiego” w Malmö odbyła się staraniem SPK. w dniu 1 sierpnia br. Sala Związku Polaków wypełniona była po brzegi. Przemówienie wygłosił prezes Zarządu Oddziału p. Banasikowski. Ponadto recytacje, oraz śpiewy chóralne wypełniły program akademii.

W Hälsinborgu odbyło się w dniu 1 sierpnia br. nabożeństwo żałobne za poległych bohaterów Powstania Warszawskiego. Wieczorem egzekwie żałobne odprawił oraz kazanie wygłosił ks. Br. Szymański. - W czasie akademii przemawiał Mgr. Kruszelnicki, a ponadto odegrano marsz żałobny tudzież wygłoszono recytacje. Akademię zakończono odśpiewaniem „Boże coś Polskę”.

Z działalności Związku b. Więźniów Polit. w Szwecji za rok ubiegły, podajemy w uzupełnieniu notatki z walnego zebrania, umieszczonej w poprzednim numerze „Znaku”, że budżet Związku zamykał się w cyfrze 13.336.84 kr. Z ciekawszych cyfr warto zauważyć, że wpływy ze składek członkowskich wyniosły 3.247 kr., z zebranych na Fundusz Chorych 5.385.95 kr. wydatkowano na a/święteczną akcję paczkową - 3.968.85 kr., b/akcję pomocy doraźnej - 65.91 kr.. Ponadto tytułem składek na rzecz Rady Uchodźstwa Pol. wydatkowano 593.20 kr.. Na rzecz Biblioteki wydatki wynosiły 467.85 kr. - Biuro Pomocy prawnej przeprowadziło interwencje w sprawach wiz. emigr., wjazdowych i pobytowych, pośrednictwa pracy, w sprawach podatkowych i zasiłków chorob. w sprawach mieszkaniowych, zezwoleń na pracę itp. w sumie ogólnej ponad 1.800 wypadków. Pozatem Biuro udzieliło ponad 1.500 informacji listownych. Wśród uchwał Walnego Zebrania w dniu 20 czerwca br. zanotować należy, rezolucję, przyjętą w nawiązaniu do rezolucji Zjazdu z 1946 r., w brzmieniu nast.:

Zebrani b. Więźniowie polityczni stwierdzamy:

1. iż trwamy nieodmiennie z całym przekonaniem i głęboką żarliwością przy naczelnej idei każdego Polaka: wolnej i niepodległej Ojczyzny, nieograniczonej w swej suwerenności przez jakiegokolwiek mocarstwa obce;
2. iż mimo przedłużającego się - z powodu tych właśnie założeń ideowo-politycznych - pozostawania naszego na uchodźctwie, nie straciliśmy w najmniejszej mierze istotnej łączności z Krajem;
3. jako ci, którzy przez długie lata pobytu w więzieniach i obozach koncentracyjnych doświadczyli sami okrucieństwa sił totalnych - odczuwamy tragedie naszych współbraci, zesłanych w głąb Rosji, więzionych, bitych i zasądzonych w Kraju, i myślą i sercem podążamy do miejsca ich udręki. Wdowom i sierotom po umęczonych głodem i pracą naszych kolegach obowiązani jesteśmy nieść pomoc w każdej potrzebie, w miarę naszych możliwości;
4. iż w codziennym swym poczynaniu tak jednostki jak i ogółu, naczelną naszą myślą jest zawsze i wszędzie poczucie odpowiedzialności za honor i godność Polaka, który tu na obczyźnie reprezentuje dobre imię całego narodu;
5. w tej myśli, my b. więźniowie, tworzymy w ogólnie organizującym się uchodźctwie na tut. terenie, awangardę świadomą celów i zadań i posta-

wą swoją wpływać musimy na inne skupiska rodaków;

6. zachowując swoją związkową odrębność, - czujemy się ogniwem w całości emigracyjnej, tak na terenie szwedzkim jak i wszystkich innych skupisk Polaków na obczyźnie i czynny bierzemy udział we wszystkich jej przejawach życia społecznego;

7. mimo wszystkich przeciwności losu, niewdzięczności, zawodów i świadomego działania na umniejszanie naszego wkładu do ostatniej wojny i chęć obniżenia naszej wartości jako narodu i państwa - jesteśmy dumni z tego, że jesteśmy Polakami i postanawiamy nie ustawać w dalszej walce, wierząc w zadośćuczynienie za nasze krzywdy moralne, fizyczne i materialne, które być może jedynie dokonane przez przywrócenie Polsce wolności i należnego miejsca w rodzinie narodów.

W Zjeździe udział wzięło osobiście oraz w drodze pełnomocnictwa 118 członków Związku. = + =

Konkurs Stypendialny. - Prezydium Rady Uchodźstwa Polskiego w Szwecji ogłasza niniejszym Konkurs na pożyczki stypendialne na jesienny semestr 1948 r. dla polskich uchodźców studiujących na wyższych uczelniach i średnich szkołach zawodowych w Szwecji.

Podania należy składać pod adresem Rady, Stockholm, Jungfrugatan 30/II. najpóźniej do dnia 25 sierpnia 1948 r.

Podania, które wpłyną po tym terminie nie będą rozpatrywane.

Do podania należy dołączyć:

1. stwierdzenie charakteru uchodźcy /przedłożyć paszport/;
2. dokładny opis dotychczasowego przebiegu studiów;
3. zaświadczenie uczelni o wyniku egzaminów;
4. dokładny opis sytuacji finansowej z wyszczególnieniem wszelkich innych pomocy;

Obowiązek składania podań wraz z załącznikami dotyczy również tych, którzy w poprzednim okresie korzystali z pożyczek.

Konkurs będzie rozstrzygnięty przez Komisję Oświatową Polskiego Komitetu Pomocy a wyniki ogłoszone w prasie. + = +

Personkort till utlänningar. - Pod tym tytułem ukazało się w całej prasie szwedzkiej ogłoszenie następującej treści: "Person, som icke är svensk medborgare men som blivit mantalsskriven i riket för år 1947 och följande år, äger erhålla personkort 1945 efter ansökan hos kristidsnämnden i den ort, där sökanden senast blivit mantalsskriven. - Stockholm 23 lipca 1948 r. - Statens livsmedelskommission." - Według otrzymanych przez redakcję informacji, kartki żywnościowe wydawane będą odtąd na podstawie "Personkort" /dotychczas wydawano na podstawie paszportu lub tp. zaświadczenia/. Należy zatem zgłosić się w urzędzie, w którym pobiera się kartki żywnościowe t. zw. "Kristidsnämnden" po "Personkort", którą otrzymuje się tylko na podstawie zaświadczenia z "Mantalsinskrivningsnämnden" o dokonanej rejestracji. - W swoim własnym interesie winni Polacy w Szwecji dopilnować pow. czynności. -

Biuletyn Zarządu Stow. Pol. Komb. Oddz. w Szwecji dołączany do nin. numeru "Znaku". - Za redakcję Biuletynu odpowiada Zarząd SPK.

Poszukuje się Stanisława Pawłowskiego kaprała W.P. - brał udział w kampanii W.P. na Zachodzie, w 1942 r. był w Teheranie. Adres żony: Gostynin, woj. warszawskie. - Wszelkie wiadomości kierować prosimy na adres: K. Zamysłowski, Box 4301, Donnervet.

P. Wiesław Chrzanowski zechce zgłosić się do red. "Znaku" po odbiór listu. - Znających p. W. Chrzanowskiego prosimy o podanie jego obecnego adresu.

Prosimy o przekazanie zaległej prenumeraty za niesiące letnie br.!!!

